

climatechampions
local learning communities

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Παραδείγματα του έργου

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IO3 – Θεωρία της Αλλαγής: Παραδείγματα των Εταίρων

#1

Πρότζεκτ Farming Rathcroghan

Όνομα εταιρίου:	Roscommon Leader Partnership
-----------------	------------------------------

Πώς ξεκίνησε η πρωτοβουλία;	
	<p>Το Rathcroghan (Ραθκρόγκαν) είναι ένας καλοδιατηρημένος προϊστορικός και μεσαιωνικός αρχαιολογικός χώρος στο μέσον μιας εύφορης πεδιάδας στην κομητεία του Roscommon στην Ιρλανδία, και ανήκει σε αγρότες που καλλιεργούν τη γη εδώ και αιώνες.</p> <p>Ο χώρος βρίσκεται στη λίστα αναμονής για ένταξη στα Μνημεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO λόγω της εθνικής και διεθνούς του σημασίας.</p> <p>Η περιοχή παραδοσιακά παράγει μοσχαρίσιο κρέας και βοοειδή, αποτελώντας τον πυλώνα της οικονομίας του Ραθκρόγκαν μέχρι και σήμερα. Στα δύο τρίτα των κτημάτων καταγράφονται αρχαιολογικές κατασκευές και περίπου στο 60% χελιδονοφωλιές ή και ρέματα.</p> <p>Η ομάδα των αγροτών βρίσκεται στην καρδιά του πρότζεκτ Farming Rathcroghan.</p>
Ποιος ο μακροπρόθεσμος στόχος;	
	<p>Το πρότζεκτ Farming Rathcroghan έχει ως στόχο τη διατήρηση της γεωργίας στην περιοχή του Ραθκρόγκαν, με τη διάθεση οικονομικών πόρων και με την καθοδήγηση των αγροτών στη συντήρηση των αρχαιολογικών μνημείων, και παράλληλα της βιοποικιλότητας, της απορρόφησης διοξειδίου του άνθρακα και της ποιότητας των υδάτων.</p> <p>Στόχοι του έργου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση της αγροτικής περιοχής του Rathcroghan με βιώσιμο τρόπο με έμφαση στη συντήρηση των αρχαιολογικών κατασκευών. • Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινότητας, του ευρέος κοινού και των τουριστών για τη σημασία της περιοχής ως αρχαιολογικού χώρου και του κεντρικού ρόλου που παίζουν οι αγρότες στη διατήρηση και ανάδειξή του.

Ποιοι οι συνεργάτες;	
	Το πρότζεκτ στηρίζεται στην αगाστή συνεργασία γεωργών, γεωπόνων, αρχαιολόγων, της τοπικής ΚοινΣΕπ τουρισμού και της τοπικής κοινωνίας. Η ομάδα ιδρύθηκε το 2019 με τη συμμετοχή 45 αγροτών.
Πού εντοπίζεται το πρόβλημα;	
	<p>Το πρότζεκτ Farming Rathcroghan φιλοδοξεί να βελτιώσει τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της γεωργίας, μέσω καινοτόμων υπηρεσιών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (διασφάλιση ποιότητας τοπίου, καλή κατάσταση αρχαιολογικών κατασκευών, προώθηση ποιοτικών τροφίμων, στήριξη της βιοποικιλότητας, κ.α.)</p> <p>Οι γεωργοί αντιμετωπίζουν οικονομικές και γραφειοκρατικές πιέσεις για αύξηση της παραγωγής, επιθυμώντας ωστόσο ταυτόχρονα να διατηρήσουν την ομορφιά του τόπου τους.</p>
Ποιες παρεμβάσεις απαιτούνται;	
	<ul style="list-style-type: none"> - Διαχείριση τοπίου ώστε να εξασφαλιστεί βιώσιμη παραγωγή για την αγροτική κοινότητα. - Προώθηση και διατήρηση της αρχαιολογικής, πολιτιστικής και οικολογικής κληρονομιάς της περιοχής. - Βελτίωση ποιότητας νερού και βιοποικιλότητας. - Ένταξη στις καλές πρακτικές που αφορούν πρωτοβουλίες μείωσης του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. - Σχεδιασμός συστήματος πεζοπορικών διαδρομών για την πρόσβαση του κοινού στα κτήματα. - Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τη σημασία του Ραθκρόγκαν ως αρχαιολογικού χώρου με αγροτική χρήση και τον κεντρικό ρόλο της αγροτικής κοινότητας στη φροντίδα του.

<p>Ποιες οι δράσεις και τα αποτελέσματα;</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματική διαχείριση του έργου εντός χρονοδιαγράμματος. • Επισκέψεις στα κτήματα, αυτοψίες και δοκιμές βάσει αποτελέσματος σε ετήσια βάση για τη στενή παρακολούθηση των δράσεων των αγροτών και των αρχαιολογικών παρεμβάσεων για την επίλυση τυχόν προβλημάτων. • Συγκέντρωση και διάδοση ποιοτικών πληροφοριών σχετικών με καλές πρακτικές γεωργίας σε αρχαιολογικούς χώρους. • Εργασίες συντήρησης των αρχαιολογικών κατασκευών εντός των κτημάτων για τη μεταλαμπάδευση της κληρονομιάς στις επόμενες γενεές. • Αναγνώριση της σημασίας των δράσεων υπέρ του κλίματος, της διάσωσης των συστάδων θάμνων και της βιοποικιλότητας που φωλιάζει στα κλαδιά τους, όπως και πρακτικών γεωργίας με σεβασμό στο περιβάλλον. • Ενίσχυση ανθεκτικότητας και προσαρμοστικότητας μέσω νέων γεωργικών πρακτικών όπως συμπύκνωση εδάφους, θρεπτικά συστατικά, βιολογική γεωργία και αγροτουρισμός. • Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του πρότζεκτ στο ευρύ κοινό, μέσω εθνικών και ευρωπαϊκών δικτύων.
<p>Ποιοι οι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων;</p>	
	<p>Ετήσιοι ΒΔΑ (Βασικοί Δείκτες Απόδοσης):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Επισκέψεις σε κτήματα βάσει ετήσιου καθορισμένου χρονοδιαγράμματος.</i> • <i>Κατάθεση αμοιβών στους αγρότες βάσει καλών αποτελεσμάτων για την οικονομική στήριξη και συνέχιση της συνεργασίας τους.</i> • <i>Ανάπτυξη αγροτικών σχεδίων και συναίνεση επί αυτών εντός προθεσμιών βάσει χρονοδιαγράμματος.</i> • <i>Αποδεδειγμένη βελτίωση των δεικτών στις καλλιέργειες καθ' όλη τη διάρκεια του πρότζεκτ.</i> • <i>Εισαγωγή δεικτών και σχεδίων βιοποικιλότητας στον ετήσιο αγροτικό σχεδιασμό.</i> • <i>Εισαγωγή συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων για την απόδειξη της καινοτόμου φύσης του πρότζεκτ.</i> • <i>Τακτικές συναντήσεις ομάδας αρχαιολόγων στην κοινότητα για την επίλυση θεμάτων και την εκπλήρωση των απαιτήσεων της Εθνικής Υπηρεσίας Μνημείων.</i> • <i>Διεξαγωγή όλων των δράσεων εντός των συμφωνηθέντων προθεσμιών για την απρόσκοπτη λήψη χρηματοδότησης από το Τμήμα Γεωργίας, Τροφίμων και Αλιείας.</i> • <i>Ολοκλήρωση εκπαιδεύσεων αγροτών (2-3 συνεδρίες) σύμφωνα με τον προγραμματισμό.</i> • <i>Εξασφάλιση ετήσιων στόχων εξόδων για κάθε τμήμα του προϋπολογισμού.</i>

<p>Επιπλέον πληροφορίες</p>	
	<p>Οι στόχοι και οι πρωτοβουλίες του πρότζεκτ αντανακλούν την ιρλανδική προσέγγιση στις Ευρωπαϊκές Συμπράξεις Καινοτομίας (ΕΣΚ), η οποία είναι από τις πιο επιτυχημένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συμμετοχή της κοινότητας και των μικροϊδιοκτητών στο εγχείρημα έχει αποδειχτεί κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας. Το πρότζεκτ αποτελεί κλασικό παράδειγμα αυθεντικής προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», δηλαδή η οργάνωση και η λύση των θεμάτων προέρχεται από τις κοινότητες, από τους ίδιους τους ανθρώπους που τους αφορούν.</p> <p>Μέσω των ΕΣΚ έχει αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού στα πανέμορφα τοπία της χώρας και τον τρόπο που οφείλουν να προστατεύονται, ώστε να συνεχίσει η παραγωγή τροφίμων υψηλής ποιότητας για τα οποία φημίζεται η χώρα διεθνώς, με αειφόρες μεθόδους.</p> <p>Οι ΕΣΚ έχουν αποδειχτεί το κατάλληλο μέσο για την ανάδειξη και επίλυση θεμάτων όπως η επικοινωνία, η βιοποικιλότητα, η βιολογική γεωργία, το αποτύπωμα άνθρακα, οι εκπομπές λόγω γεωργίας, η ποιότητα νερού, δημογραφικά στοιχεία και αγροτικά μοντέλα της κοινότητας.</p> <p>Είναι γόνιμο να δημιουργηθεί ένα φόρουμ συζήτησης της βιωσιμότητας του πρότζεκτ την τρέχουσα περίοδο, λόγω του ότι τελεσφορούν οι διαδικασίες της τρέχουσας ΕΣΚ.</p>

IO3 – Theory of Change partner examples

#2

Συμμαχία για τον Αέρα & το Κλίμα

Partner name:	European E-Learning Institute
---------------	-------------------------------

Πώς ξεκίνησε η πρωτοβουλία;	
	<p>Η Συμμαχία για τον Αέρα & το Κλίμα (The Climate & Clean Air Coalition - CCAC) προσβλέπει στη μείωση των βραχύβιων αέριων ρύπων (SLCP) μέσω συνεργασιών σε όλη την Ευρώπη για την υλοποίηση πολιτικών που μειώνουν τις εν λόγω εκπομπές.</p> <p><i>«Η Συμμαχία για τον Αέρα & το Κλίμα στηρίζεται στην προσφορά αξιέπαινων ανθρώπων που συνεργάζονται για την εύρεση λύσεων. Πρόκειται για συνεργασίες με εθνικές κυβερνήσεις, πόλεις, εταιρίες, την κοινωνία των πολιτών, ώστε να καταπολεμήσουμε τη μεγαλύτερη απειλή σήμερα: την ποιότητα του αέρα που αναπνέουμε και το κλίμα που παρατηρούμε να αλλάζει»,</i> αναφέρει ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Παγκόσμιων Πόρων Andrew Steer.</p> <p>Η Συμμαχία για τον Αέρα & το Κλίμα για τη Μείωση των Βραχύβιων Αέριων Ρύπων ιδρύθηκε από το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών το Φεβρουάριο του 2012. Σκοπός είναι η δραστική μείωση των αερίων ρύπων μικρής διάρκειας ζωής για την προστασία της ανθρώπινης υγείας, της γεωργίας και του περιβάλλοντος. Η Δανία αποτελεί εταίρο της συμμαχίας από την αρχή της ίδρυσής της.</p>
Ποιος ο μακροπρόθεσμος στόχος;	
	<p>Η Συμμαχία επικεντρώνεται σε 4 στρατηγικούς στόχους:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Παροχή γνώσεων, πόρων και τεχνολογικής & θεσμικής υποστήριξης για δράσεις, με ταυτόχρονη διάδοση της πληροφορίας, εμπειρίας και τεχνογνωσίας ▪ Εξασφάλιση υποστήριξης σε δράση προκειμένου να εισαχθούν οι βραχύβιοι αέριοι ρύποι στις εφαρμοζόμενες πολιτικές, τόσο σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης όσο και στον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών ▪ Εύρεση πηγών χρηματοδότησης για την υποστήριξη δράσεων μεγάλης κλίμακας ▪ Βελτίωση επιστημονικής γνώσης για στήριξη των ιθυνόντων στην υλοποίηση δυναμικών αποφάσεων και προώθηση του πολλαπλού οφέλους της μείωσης βραχύβιων αέριων ρύπων

	<p>Αυτές οι στρατηγικές θα έχουν αντίκτυπο:</p> <p>Στην υγεία. 6 εκατομμύρια άνθρωποι χάνονται πρόωρα ετησίως από ασθένειες που σχετίζονται με τον μολυσμένο αέρα. <u>Οι βραχύβιοι αέριοι ρύποι ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό.. Ταχείες δράσεις μείωσής τους όπως η ευρεία αντικατάσταση των παλιών σομπών μαγειρέματος και καθαρότερα καύσιμα μπορούν να σώσουν τη ζωή έως και 2 εκατομμυρίων ανθρώπων ετησίως.</u></p> <p>Στη γεωργία. Η μείωση του μεθανίου και του μαύρου άνθρακα θα μπορούσε να μειώσει τις απώλειες καλλιεργειών. Σήμερα χάνεται περίπου το 7-12% της καλλιέργειας σιταριού, το 6-16% της σόγιας, το 3-4% του ρυζιού και το 3-5% του αραβοσίτου λόγω της υπερσυγκέντρωσης όζοντος στην τροπόσφαιρα. Επιπλέον, ο μαύρος άνθρακας επιδρά στο σχηματισμό των νεφών με αρνητικές συνέπειες στη φωτοσύνθεση που επηρεάζει την ανάπτυξη των φυτών. Ταχεία μείωση των βραχύβιων αέριων ρύπων μέσω συλλογής του μεθανίου των χωματερών και των ανθρακωρυχείων μπορεί να σώσει πάνω από 30 εκατομμύρια τόνους σοδειάς ετησίως.</p> <p>Στο κλίμα. Η μείωση των βραχύβιων αέριων ρύπων μπορεί δυνητικά να περιορίσει την αναμενόμενη αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας έως το 2050 κατά 0,5C, μειώνοντας την παγκόσμια υπερθέρμανση στο μισό, σύμφωνα με τα τρέχοντα σενάρια. Αυτή η προοπτική είναι δυνατή μόνον με ταυτόχρονη μείωση και των μακρόβιων αέριων ρύπων. Χωρίς την ταυτόχρονη μείωση των λοιπών αέριων ρύπων και κυρίως του CO₂, η μείωση των βραχύβιων αέριων ρύπων δεν θα φτάσει για να περιορίσει την κλιματική αλλαγή.</p>
<p>Πού εντοπίζεται το πρόβλημα;</p>	
	<p>Μεταξύ άλλων, το πολυδιάστατο πρόβλημα αφορά:</p> <p>Την κλιματική αλλαγή (λόγω υπερθέρμανσης της ατμόσφαιρας από τις εκπομπές κυρίως διοξειδίου του άνθρακα, οι πάγοι λιώνουν και η στάθμη της θάλασσας ανεβαίνει, παρουσιάζονται πιο συχνά ακραία καιρικά φαινόμενα όπως ξηρασία και πλημμύρες, ενώ επηρεάζονται σοβαρά τα οικοσυστήματα και η βιοποικιλότητα).</p>

	<p>Την απώλεια της βιοποικιλότητας (λόγω πλήθους ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως καταστροφή ενδιαιτημάτων, υπερεκμετάλλευση, ρύπανση και κλιματική αλλαγή, πολλά είδη εξαφανίζονται, οικοσυστήματα υποβαθμίζονται και οι υπηρεσίες τους κινδυνεύουν, για παράδειγμα η επικονίαση και ο κύκλος θρεπτικών συστατικών).</p> <p>Τα παραπάνω προβλήματα είναι αλληλένδετα και αλληλεπικαλυπτόμενα. Επί παραδείγματι, η κλιματική αλλαγή μπορεί να προκαλέσει απώλεια βιοποικιλότητας, που με τη σειρά της να επιβαρύνει την κλιματική αλλαγή με τη μείωση της ικανότητας των οικοσυστημάτων να απορροφούν και να αποθηκεύουν άνθρακα.</p> <p>Αποτελεσματικές λύσεις για τα παραπάνω προβλήματα μπορούν να υπάρξουν μόνον μέσω συναίνεσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Μια χώρα ή μια ομάδα από μόνες τους δεν έχουν τη δύναμη να κάνουν τη διαφορά.</p>
<p>Ποια τα πιθανά εμπόδια;</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - Περιορισμένη ευαισθητοποίηση και πολιτική θέληση: Πολλοί άνθρωποι και πολιτικά πρόσωπα δεν γνωρίζουν τη σημασία των βραχύβιων αέριων ρύπων ή δεν της δίνουν την αρμόζουσα σημασία. - Αυξημένο κόστος: Σε κάποιες περιπτώσεις η μείωση των βραχύβιων αέριων ρύπων μπορεί να είναι ακριβή. Όπως η αντικατάσταση υδροφθορανθράκων (βρίσκεται κατά κύριο λόγο στα ψυκτικά υγρά) η οποία, ειδικά σε αναπτυσσόμενες χώρες κοστίζει πολύ, ενώ οι περιβαλλοντικές πολιτικές είναι περιορισμένες ή ανύπαρκτες. - Τεχνικοί περιορισμοί: Κάποιοι τομείς δεν έχουν εναλλακτικές για τη χρήση καυσίμων που εκπέμπουν βραχύβιους αέριους ρύπους. Για παράδειγμα, τα βαριά οχήματα μπορούν να κινηθούν μέχρι στιγμής μόνον με πετρέλαιο, η καύση του οποίου επιβαρύνει πολύ την ποιότητα του αέρα. - Έλλειψη συγχρονισμού: Πρέπει να συγχρονιστούν οι προσπάθειες κυβερνήσεων, ιδιωτικού φορέα και κοινωνίας των πολιτών. - Αντίσταση από διαπλεκόμενα συμφέροντα: Οι πετρελαιοβιομηχανίες, οι παραγωγοί υδροφθορανθράκων και άλλοι αντιστέκονται στις προσπάθειες εκτοπισμού των προϊόντων τους, για λόγους κερδοφορίας. - Προκλήσεις εφαρμογής: Ακόμη και να έχουν συμφωνηθεί μέτρα περιορισμού των βραχύβιων αέριων ρύπων, μπορεί να βρεθούν εμπόδια στην υλοποίησή τους, όπως έλλειψη υποδομών, μειωμένη ισχύς και αδύναμος ελεγκτικός μηχανισμός.
<p>Ποιες οι δράσεις και τα αποτελέσματα;</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - Η μείωση της παγκόσμιας υπερθέρμανσης - Η βελτίωση της ποιότητας του αέρα - Η βελτίωση της επάρκειας τροφίμων μέσω μειωμένων απωλειών στις καλλιέργειες - Η εξοικονόμηση: Παρότι στην αρχή οι επενδύσεις για τη μείωση των εκπομπών βραχύβιων αέριων ρύπων θα είναι σημαντική, μακροπρόθεσμα θα σημειώσει σοβαρά οφέλη μέσω μείωσης του κόστους νοσηλείας των ασθενειών που σχετίζονται με την αέρια ρύπανση και μέσω μείωσης χαμένων εργατοωρών (αύξηση παραγωγικότητας) - Η αειφόρος ανάπτυξη: Πολλές από τις στρατηγικές μείωσης των βραχύβιων αέριων ρύπων, όπως αποδοτικότερες συσκευές και ανάπτυξη ΑΠΕ, συμβαδίζουν και με την αειφόρο ανάπτυξη και επακόλουθη οικονομική πρόοδο αναπτυσσόμενων χωρών - Η συνεισφορά στην επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα όσον αφορά τη συγκράτηση της ανόδου της παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω από τους 2 βαθμούς Κελσίου
<p>Ποιοι οι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων;</p>	
	<p>ΒΔΑ (Βασικοί Δείκτες Απόδοσης):</p> <p>Μείωση των εκπομπών, όπως του μεθανίου, μαύρου άνθρακα και υδροφθορανθράκων, μετρούμενη με ειδικά όργανα</p> <p>Υιοθέτηση μέτρων και πολιτικών, μεταξύ των οποίων κανονισμοί για τις εκπομπές οχημάτων, κανόνες στην κατασκευή κτηρίων με έμφαση στην ενεργειακή αποδοτικότητα και απαγόρευση παραγωγής και χρήσης συγκεκριμένων βραχύβιων αέριων ρύπων</p> <p>Επένδυση στις καθαρές τεχνολογίες, όπως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ηλεκτρικά οχήματα και εναλλακτικά ψυκτικά υγρά</p> <p>Βελτίωση της ποιότητας αέρα, μέσω καταγραφών μετρητικών σταθμών ποιότητας αέρα και στατιστικών υγείας του πληθυσμού.</p> <p>Βελτίωση της αγροτικής παραγωγής, μέσω μετρήσιμων ποσοτήτων και σχετικών οικονομικών στοιχείων</p> <p>Ευαισθητοποίηση του κοινού, μέσω πληροφόρησης και καταγραφής των αλλαγών των προσωπικών συνηθειών, από την εξοικονόμηση ενέργειας ως την αλλαγή μέσου μετακίνησης σε οικολογικότερο.</p>

IO3 – Theory of Change partner examples

#3

Αειφόρος Αστική Κινητικότητα

Partner name:	ADCMoura
---------------	----------

Πώς ξεκίνησε η πρωτοβουλία;	
	<p>Σε μία εποχή που έχει εισέλθει για τα καλά στη δίνη της κλιματικής κρίσης και που η μεγάλη πρόκληση είναι η επίτευξη ισορροπίας ανάμεσα στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την απορρόφηση άνθρακα σε συλλέκτες διοξειδίου το 2050 («ουδετερότητα άνθρακα»), οι μεταφορές εξακολουθούν να συνεισφέρουν το ¼ των εκπομπών στην Πορτογαλία, καθώς η χρήση ΙΧ αντί π.χ. ποδηλάτου είναι εκτεταμένη. Η χώρα βρίσκεται στην 27^η από τις 28 ευρωπαϊκές χώρες αναφορικά με τη φιλικότητα του μέσου στο χρήστη, λόγω συχνών δυστυχημάτων και μικρού ποσοστού χρηστών. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, μόλις 1% του πληθυσμού χρησιμοποιεί το ποδήλατο για τις καθημερινές μετακινήσεις του, κι ενώ ένα ενθαρρυντικό 23% πηγαίνουν με τα πόδια, 47% - ένας στους δύο - προτιμούν ακόμη το αυτοκίνητο.</p> <p>Την ίδια προσανατολισμένη στο ΙΧ συμπεριφορά ακολουθούν οι δημότες του δήμου Μόουρα των 8.000 κατοίκων στη νοτιοανατολική Πορτογαλία. Σε μια τόσο μικρή πόλη, πολλοί κάτοικοι συνεχίζουν να παίρνουν το αυτοκίνητο για διαδρομές ακόμη και 500 μέτρων(!), ενώ φορτηγά ξεφορτώνουν το εμπόρευσμά τους στους στενούς δρόμους του ιστορικού κέντρου. Το αποτέλεσμα είναι μποτλιαρισμένοι δρόμοι σε κέντρο, εμπορικά σημεία και σχολεία, υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα και επιβάρυνση της υγείας των πολιτών (σε συνδυασμό και με την καθιστική ζωή), ανασφάλεια των πεζών, δρόμοι που μετατρέπονται σε υπαίθρια πάρκινγκ, έλλειψη δημόσιου χώρου και επιβάρυνση του προϋπολογισμού των πολιτών λόγω χρήσης του αυτοκινήτου που μεταφράζεται σε πολλές χιλιάδες ευρώ ετησίως.</p> <p>Η κατάσταση είναι μη βιώσιμη και μία ανήσυχη ομάδα πολιτών αποφάσισε να δράσει, καταστρώνοντας ένα Τοπικό Σχέδιο Ποδηλατοκίνησης (PLMAC), προκειμένου να αναδειχτούν τα οφέλη του στην υγεία, την οικονομία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, το περιβάλλον και την αγωγή του πολίτη.</p> <p>Στο σχήμα συμμετέχουν η οργάνωση ADCMoura, ο δήμος Μόουρα, το συμβούλιο της ενορίας του Αγίου Amador, σχολικά συγκροτήματα, εμπορικοί σύλλογοι, η Ένωση Τουρισμού, το τοπικό κέντρο υγείας, η οργάνωση Moura's Private Social Solidarity Institutions, που παρέχει δια ζώσης και διαδικτυακή εκπαίδευση. Το σχήμα ανήκει στην εθνική πρωτοβουλία Κυκλικών Πόλεων – CircularNet, που περιλαμβάνει 8 πορτογαλικές πόλεις, όπως τη Μόουρα, υπό</p>

	<p>την καθοδήγηση του ΥΠΕΚΑ. Το CircularNet στοχεύει στη μετάβαση των πόλεων προς μία κυκλική οικονομία, με πυλώνα την βιώσιμη μετακίνηση. Το πρόγραμμα ευθυγραμμίζεται με τους Στόχους #4, #11, #12, #13 και #17 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.</p>
<p>Ποιος ο μακροπρόθεσμος στόχος;</p>	
	<p>Η ενθάρρυνση της χρήσης του ποδηλάτου από τους πολίτες σε καθημερινή βάση και τουλάχιστον για κοντινές αποστάσεις:</p> <p><u>Μακροπρόθεσμοι στόχοι (έως το 2030)</u> Αύξηση των χρηστών ποδηλάτου στο 10% του πληθυσμού στην πόλη Μόουρα. Αύξηση των χρηστών ηλεκτροκίνητων οχημάτων στο 10% του πληθυσμού στην πόλη Μόουρα. Ανάπτυξη δικτύου ποδηλατοδρόμων και πεζόδρομων συνολικού μήκους 2χλμ.</p> <p>Για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων του Τοπικού Σχεδίου Ποδηλατοκίνησης έχουν τεθεί ενδιάμεσοι στόχοι έως το 2025:</p> <p><u>Μεσοπρόθεσμοι στόχοι (έως το 2025)</u> Αύξηση των χρηστών ποδηλάτου στο 3% του πληθυσμού στην πόλη Μόουρα. Αύξηση των χρηστών ηλεκτροκίνητων οχημάτων στο 5% του πληθυσμού στην πόλη Μόουρα. Ανάπτυξη δικτύου ποδηλατόδρομων και πεζόδρομων συνολικού μήκους 1χλμ.</p> <p><u>Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (έως το 2023)</u> Προετοιμασία οδηγού με τη διάγνωση του προβλήματος, τον καθορισμό των στόχων και τα σχεδιαζόμενα μέτρα / δράσεις προς υλοποίηση με τη συμμετοχή των διάφορων συνιστωσών του σχήματος. Δημιουργία Δικτύου Ενεργών Ποδηλατών, υπεύθυνων για την παρακολούθηση της υλοποίησης των μέτρων.</p>

<p>Ποιοι οι συνεργάτες;</p>	
	<p><u>ADCMoura</u> – ένωση τοπικής ανάπτυξης με εκτενή εμπειρία στο σχεδιασμό και την υλοποίηση συμμετοχικών διαδικασιών και τη δημιουργία και λειτουργία δικτύων συνεργασίας</p> <p><u>Δήμος Moura και το συμβούλιο της ενορίας Freguesia de Moura and Santo Amador</u></p> <p><u>Σχολικά συγκροτήματα Agrupamento de Escolas de Moura</u> – οργανωτική μονάδα εκπαίδευσης που περιλαμβάνει προσχολική εκπαίδευση και έναν ή περισσότερους κύκλους εκπαίδευσης βασισμένες σε κοινό παιδαγωγικό πρόγραμμα. Κύριο όργανο είναι η Γενική Επιτροπή, επιφορτισμένη με τη χάραξη των κατευθυντήριων γραμμών των σχολικών δραστηριοτήτων και με τη συμμετοχή του προσωπικού, γονέων και παιδαγωγών, της τοπικής κοινότητας και της τοπικής αυτοδιοίκησης.</p> <p><u>Τεχνική Σχολή Escola Profissional de Moura (Vocational School)</u> – εναλλακτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα για παιδιά λυκείου που επιλέγουν τεχνική εκπαίδευση και απορροφούνται στην αγορά εργασίας συνεισφέροντας στην τοπική ανάπτυξη</p> <p><u>Εμπορικός σύλλογος Associação do Comércio, Serviços e Turismo e Comerciantes do Distrito de Beja</u></p> <p><u>Κέντρο Υγείας Baixo Alentejo Local Health Unit</u> – παροχή πρωτοβάθμιας υγείας που προωθεί την άσκηση ως μέσο ευεξίας των πολιτών</p> <p><u>Κοινωνικές ενώσεις The IPSS of Moura - Instituições Particularidades de Solidariedade Social</u> – με τομείς δραστηριοποίησης την κοινωνική ασφάλεια, υγεία και εκπαίδευση, παρέχοντας στήριξη στους πιο ευάλωτους πολίτες, παιδιά, ηλικιωμένους, ΑμεΑ κ.α.</p>
<p>Πού εντοπίζεται το πρόβλημα;</p>	
	<p>Η εκτεταμένη χρήση του αυτοκινήτου αυξάνει την κατανάλωση ενέργειας, τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, αέριων ρύπων και θορύβου, δημιουργεί κυκλοφοριακή συμφόρηση, υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής, μειώνει την ωφέλιμη επιφάνεια δημόσιων χώρων και αποτελεί εμπόδιο στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.</p>

	<p>Το μποτιλιάρισμα στους δρόμους του ιστορικού κέντρου, ειδικότερα, έχει πολύ αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα γύρω από εμπορικά καταστήματα και σχολεία, και δη τις πρωινές και μεσημεριανές ώρες.</p> <p>Η προτίμηση στο αυτοκίνητο είναι μια βαθιά ριζωμένη συνήθεια στους πολίτες, που μπορεί να αλλάξει μόνον με την επιμονή των πολιτικών ιθυνόντων και των ομάδων του Τοπικού Σχεδίου Ποδηλατοκίνησης (PLMAC).</p>
<p>Ποιες παρεμβάσεις απαιτούνται;</p>	
	<p>6 είναι οι στρατηγικοί άξονες του PLMAC:</p> <p>1 – Νομοθετικό Πλαίσιο > Ρυθμιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια και άνεση των ποδηλατών > Τοπικές ρυθμίσεις που ευνοούν τα περιβαλλοντικά μέσα μετακίνησης</p> <p>2 – Έρευνα και Ανάπτυξη > Εμβάθυνση και διάδοση τεχνογνωσίας</p> <p>3 – Υποδομές και συνδυασμός αειφόρων μέσων μετακίνησης > Δημιουργία λειτουργικών ποδηλατοδρόμων > Προώθηση συνδυαστικής μετακίνησης (π.χ. ποδήλατο + λεωφορείο)</p> <p>4 – Ανάπτυξη ικανοτήτων & υποστήριξη > Εκπαίδευση πεζών, ποδηλατών και οδηγών αυτοκινήτων > Ειδική εκπαίδευση για επαγγελματίες οδηγούς > Έλεγχος συμμόρφωσης στους κανονισμούς > Οικονομικά κίνητρα - αντικίνητρα</p> <p>5 – Κουλτούρα συμπεριφοράς > Δημιουργία κουλτούρας μετακίνησης με ποδήλατο</p> <p>6 – Παρακολούθηση και αξιολόγηση > Παρακολούθηση εφαρμογής μέτρων > Αξιολόγηση δράσεων και επανεπένδυση</p>
<p>Ποια τα πιθανά εμπόδια;</p>	

	<p>Προκειμένου να επιτύχει το εγχείρημα του PLMAC, υπάρχει μία σειρά προϋποθέσεων, που είναι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας:</p> <p><u>Συνεχής πολιτική δέσμευση:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Σε επίπεδο κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής πολιτικής σκηνής, προκειμένου να πειστούν οι πολίτες για την ανάγκη συμμετοχής τους > Οι στόχοι αστικής κινητικότητας να ενταχθούν σε επίσημες πολιτικές του Δήμου <p><u>Επαρκής χρηματοδότηση</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Προώθηση πολιτικών και δράσεων με τη διάθεση πόρων που θα κατανέμονται στις τρεις κύριες συνιστώσες του Τοπικού Σχεδίου Ποδηλατοκίνησης: υποδομές και συνδυασμός μέσων μετακίνησης, εκπαίδευση και υποστήριξη, κουλτούρα συμπεριφοράς <p><u>Στρατηγικές τοπικής παρέμβασης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Με έμφαση στις τοπικές ιδιαιτερότητες <p><u>Αφοσιωμένο και ικανό ανθρώπινο δυναμικό</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Όστε να κινητοποιήσει τους οργανισμούς/ιδρύματα/ενώσεις που συμμετέχουν εκ των έσω <p><u>Συνεχής βελτίωση προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου και ουσιαστική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων <p>Ενθάρρυνση έρευνας και ανάλυσης στα πλαίσια της λογικής</p> <p><u>Εστίαση σε μαθητές και νέους</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Δημιουργία συνθηκών για καλλιέργεια διαφορετικής νοοτροπίας στη νέα γενιά <p><u>Ειδική μέριμνα σε ηλικιωμένους και ανθρώπους με αναπηρία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> > Διασφάλιση προσβασιμότητας στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, πεζόδρομοι, πάρκα, πλατείες) σε ηλικιωμένους και ανθρώπους με μειωμένη κινητικότητα
<p>Ποιες οι δράσεις και τα αποτελέσματα;</p>	

Μέσω της εφαρμογής των 6 στρατηγικών αξόνων του Τοπικού Σχεδίου Ποδηλατοκίνησης, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ανά τομέα περιλαμβάνουν:

Στην υγεία

Μείωση των θυμάτων αυτοκινητιστικών δυστυχημάτων.

Βελτίωση των επιπέδων υγείας και ευεξίας του πληθυσμού.

Μείωση της καθιστικής ζωής, της παχυσαρκίας και της έλλειψης φυσικής άσκησης.

Στην οικονομία και την απασχόληση

Αύξηση ποδηλατικού τουρισμού.

Μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων για τη μετακίνηση.

Αύξηση της απασχόλησης μέσω πωλήσεων ποδηλάτων και ανταλλακτικών.

Μείωση κόστους λόγω κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Αύξηση τοπικού εμπορίου.

Ελάφρυνση του κόστους του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Μείωση του οικονομικού κόστους από οδικά ατυχήματα (τράκες).

Στο περιβάλλον

Μείωση των αέριων ρύπων και των αερίων του θερμοκηπίου λόγω μετακίνησης. Μείωση των επιπέδων θορύβου.

Προώθηση αποτελεσματικών και λειτουργικών ΜΜΜ.

Στην αγωγή του πολίτη

Ασφαλέστερος, πιο προσβάσιμος και πιο ελκυστικός αστικός ιστός.

Άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων στην εργασία, την εκπαίδευση και την κατανάλωση (ευάλωτων ατόμων που ζουν στα περίχωρα των πόλεων).

Διευκόλυνση μετακίνησης σε νεαρά άτομα και σε άτομα ΑμεΑ.

<p>Ποιοι οι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων;</p>	
	<p>Μεταξύ άλλων, οι δείκτες αξιολόγησης του Σχεδίου είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Επέκταση δικτύου ποδηλατοδρόμων, σε χλμ. ✚ Αριθμός εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο <p>Ποδηλατοκίνησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αριθμός ποδηλατικών διαδρομών που συνδέουν κέντρο πόλης και περίχωρα ✚ Αριθμός θέσεων πάρκινγκ ποδηλάτων ✚ Αναλογία θέσεων πάρκινγκ ποδηλάτων / αυτοκινήτων ✚ Αριθμός σταθμών ενοικίασης ποδηλάτου ✚ Αριθμός διαθέσιμων ηλεκτρικών ποδηλάτων ✚ Αναλογία ηλεκτρικών / συμβατικών ποδηλάτων ✚ Μέσος αριθμός ημερήσιων ποδηλατικών διαδρομών ✚ Μέσος αριθμός ημερήσιων ποδηλατικών διαδρομών ανά 1000 κατοίκους ✚ Αριθμός χρηστών της ψηφιακής πλατφόρμας επικοινωνίας, με ξεχωριστή καταμέτρηση σποραδικών και συχνών χρηστών ✚ Αναλογία μεταξύ μαθητών χρηστών και μη χρηστών της πλατφόρμας στα εκπαιδευτικά ιδρύματα ✚ Έρευνα ικανοποίησης μαθητών και των γονέων τους ✚ Αριθμός δημόσιων/ιδιωτικών ιδρυμάτων που έχουν εγγραφεί στην υπηρεσία delivery με ποδήλατο ✚ Αριθμός δημόσιων/ιδιωτικών ιδρυμάτων που διαθέτουν κονδύλια για την αγορά ποδηλάτων για τους εργαζομένους τους ✚ Αριθμός αιτήσεων ιδιωτών/εταιριών για την απόκτηση ποδηλάτων ✚ Αριθμός αιτήσεων που εγκρίθηκαν ✚ Αριθμός μαθητών που έχουν παρακολουθήσει εκπαίδευση για τα αειφόρα μέσα μετακίνησης ✚ Αριθμός λοιπών κατηγοριών πολιτών που έχουν παρακολουθήσει τις άνω εκπαιδεύσεις ✚ Αριθμός πολιτών που έχουν μάθει να οδηγούν ποδήλατο ✚ Αριθμός παιδιών που έχουν συμμετάσχει σε διαδρομή με ποδήλατο σπίτι-σχολείο-σπίτι συνοδεία ενήλικα ✚ Αριθμός ειδικών εκστρατειών για την αειφόρο αστική κινητικότητα

#4

Εχεδώρου Φύσις

Partner name:	Ανατολική Α.Ε. Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
----------------------	---

Πώς ξεκίνησε η πρωτοβουλία;	
	<p>Η “Εχεδώρου Φύσις” είναι μία περιβαλλοντική ομάδα κατοίκων του Καλοχωρίου και λοιπών δυτικών περιοχών της Θεσσαλονίκης, η οποία ιδρύθηκε εν μέσω πανδημίας, ως απάντηση στις αυξανόμενες ανησυχίες για υποβάθμιση του πολύτιμου δέλτα του Γαλλικού ποταμού λόγω ανθρωπογενούς ρύπανσης. Οι εθελοντές της ομάδας είναι κάτοικοι της περιοχής που διατηρούν ζωντανές τις παιδικές τους αναμνήσεις από τις σχολικές εκδρομές και τις Πρωτομαγίες στις όχθες του ποταμού και είναι αναγκασμένοι να τις βλέπουν σήμερα ρυπασμένες από κάθε μορφής σκουπίδι και μπάζο, ενώ η αστυνόμευση είναι από ελλιπής έως ανύπαρκτη.</p>
Ποιος ο μακροπρόθεσμος στόχος;	
	<p>Ως βραχυπρόθεσμος στόχος κατά την ημερομηνία ίδρυσης της ομάδας τέθηκε η ανακατασκευή δύο ερειπωμένων γεφυρών στη διαδρομή των μονοπατιών κατά μήκος του Δέλτα, χωρίς τις οποίες το μονοπάτι διακόπτεται για αρκετά χιλιόμετρα. Στο μεταξύ ανέκυψαν πολλά ακόμη περιβαλλοντικά θέματα του Δέλτα, στα οποία η ομάδα εστίασε προκειμένου να αναζωογονήσει την ιδιαίτερου φυσικού κάλλους περιοχή, αναδεικνύοντάς την ως φυσιολατρικό προορισμό για όλη την οικογένεια.</p>
Ποιοι οι συνεργάτες;	
	<p>Η ομάδα έχει έρθει σε επαφή με αρκετούς φορείς του Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης, όπως την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το Δήμο Δέλτα, τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής Αξίου (ΟΦΥΠΕΚΑ), περιβαλλοντικούς οργανισμούς και εθελοντικές οργανώσεις. Η Εχεδώρου Φύσις είναι ακομματική και κινείται αποκλειστικά με στόχο τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού και το όραμα των ανθρώπων της.</p>

Πού εντοπίζεται το πρόβλημα;	
	<p>Το Δέλτα του Γαλλικού ποταμού και η λιμνοθάλασσα Καλοχωρίου είναι μία περιοχή 300 τ.χλμ. που εκτείνεται δυτικά της μητρόπολης της Θεσσαλονίκης σε απόσταση μόλις 10 χιλιομέτρων από το κέντρο. Παρότι αποτελεί προστατευόμενη περιοχή NATURA, τα προβλήματα που σχετίζονται με την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος είναι πολλά και έντονα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ρύπανση από τη γειτονική ΒΙ.ΠΕ. ○ Παράνομη αλιεία τοπικών ειδών ψαριών ○ Παράνομο κυνήγι ερωδιών και λουπών πτηνών που διαβιούν στην περιοχή NATURA ○ Απόθεση τόνων μπάζων και ογκωδών σκουπιδιών κάθε τύπου στις παρυφές του ποταμού και της λιμνοθάλασσας ○ Εικόνα εγκατάλειψης
Ποιες παρεμβάσεις απαιτούνται;	
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ανακατασκευή των δύο ερειπωμένων πεζογεφυρών των μονοπατιών κατά μήκος του ποταμού Γαλλικού ○ Αναζωγόνηση της περιοχής και προστασία του περιβάλλοντος ○ Προστασία της τοπικής βιοποικιλότητας (χερσαίων και υδροβίων ειδών) ○ Δημιουργία νέων και συντήρηση υπάρχουσων πεζοπορικών και ποδηλατικών διαδρομών ○ Καθαρισμός της περιοχής φυσικού κάλλους από κάθε είδους απόβλητα, μπάζα και ρύπανση
Ποια τα πιθανά εμπόδια;	
	<p>Η Εχεδώρου Φύσις πιστεύει πως με τον καθαρισμό και εξωραϊσμό του Δέλτα του Γαλλικού και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου, η περιοχή θα αποτελέσει πυρήνα για επισκέψεις φυσιολατρών τουριστών από όλη τη Θεσσαλονίκη, εστιάζοντας την προσοχή των αρχών αυτοδιοίκησης στη σημασία της προστασίας του πολύτιμου υδροβιότοπου.</p> <p>Δυστυχώς, τα μέλη της ομάδας έχουν διαπιστώσει μέχρι σήμερα ότι όποια προσπάθεια καθαρισμού της περιοχής και παύση της παράνομης αλιείας και θήρας έχει απλώς μετατοπίσει το πρόβλημα σε παραπλήσιες περιοχές του Δέλτα.</p>
Ποιες οι δράσεις και τα αποτελέσματα;	

	<p>Από τις ποικίλες δράσεις της «Εχεδώρου Φύσεως», ξεχωρίζουν οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Οι εθελοντές πραγματοποιούν περιπολίες στην περιοχή και ενημερώνουν τις Αρχές, όποτε εντοπίζουν βαριά αντικείμενα που έχουν απορριφθεί παρανόμως μέσα και δίπλα στο ποτάμι και στη λιμνοθάλασσα. ○ Η ομάδα καλεί την Αστυνομία όταν εντοπίζει δεκάδες ελαστικά φορτηγών πεταμένα στο ποτάμι, όπως και καμένες συσκευασίες φυτοφαρμάκων, μία ιδιαίτερος επικίνδυνη πρακτική για το περιβάλλον και την υγεία. ○ Οι εθελοντές καθαρίζουν υπερχειλισμένους κάδους απορριμμάτων εντός του Εθνικού Πάρκου και πραγματοποιούν ανοιχτές προσκλήσεις μέσω των κοινωνικών δικτύων για καθαρισμό της περιοχής. ○ Έχουν καθαρίσει και αναδείξει τον «κόκκινο περίπατο», μία λεπτή λωρίδα περιπάτου στο μέσον της λιμνοθάλασσας του Καλοχωρίου. ○ Πραγματοποιούνται δενδροφυτεύσεις. ○ Μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας και στο πλαίσιο μιας εκστρατείας συμμετοχικής χρηματοδότησης, με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η ομάδα έχει ξεκινήσει οικονομική καμπάνια για να ανακατασκευάσουν δύο πεζογέφυρες του πάρκου, να συντηρήσουν το παρατημένο παρατηρητήριο πουλιών και να αντικαταστήσουν φθαρμένες πινακίδες διαδρομών. ○ Η ομάδα διοργανώνει περιοδικά ποδηλατικές εκδρομές κατά μήκος του Εχεδώρου ποταμού και της λιμνοθάλασσας, κάνοντας συχνές στάσεις και ενημερώνοντας τους συμμετέχοντες για την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής.
<p>Ποιοι οι δείκτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων;</p>	
	<p>Διατηρούνται αρχεία της ποσότητας των παρανόμως απορριφθέντων υλικών στην περιοχή που απομακρύνονται μετά από προσπάθειες της ομάδας. Οι λοιπές δράσεις αφορούν ποιοτικούς δείκτες, με κυριότερους την ανάδειξη του φυσικού κάλλους της περιοχής. Άλλωστε, η υποβάθμιση του τοπίου φαίνεται σήμερα «με γυμνό μάτι».</p>
<p>Επιπλέον πληροφορίες</p>	
	<p>Υπεύθυνοι επικοινωνίας: Γιώργος Κωνσταντινίδης, Γιάννης Καρακούσης Email: ehedoroufysis@gmail.com</p> <p>ΕΧΕΔΩΡΟΥ φύσις</p>